

Sikke noget møg

- Nogle af fordelene ved Stercus er, at udspretningsomkostninger normalt dækkes af KomTek, at omkostninger til køb af handelsgødning reduceres betydeligt og ikke mindst, at selve håndteringen giver mindre lugtgener, fastslår Bjarne Larsen

Ny flydende NPK-gødning på basis af 100 pct. genbrug kan indeholde alle former for gylle, hønse- og kyllingemøg, championkompost, aske fra halm samt biomasse fra danske renseanlæg. Der er allerede nu stor efterspørgsel på den nye "naturgødning", der giver ordet møg en ny dimension

Af Jesper Winther Andersen

- Kompost kan ikke redde verden, men det er sandelig et skridt i den rigtige retning, fastslår Bjarne Larsen, der indrømmer, at han er utraditionel derved, at han ikke lancerer sine idéer for pengenes skyld, men fordi han tror på dem og på at kunne forbedre miljøet.

Bjarne Larsen er direktør for KomTek Miljø A/S, der gennem de sidste ti år har arbejdet med oparbejdning og genanvendelse af mange former for organiske restprodukter - primært ved kompostering, hvor KomTek i dag er Danmarks absolut største på sit felt, og hører til blandt de førende virksomheder i Europa.

- Selvfølgelig skal vi tjene penge, og det gør vi også. Men det er en særlig tilfredsstillende at være lidt med til at flytte grænser, understreger Bjarne Larsen. Sideløbende med fremskredne planer om indsamling og bearbejdning af organisk affald fra erhvervslivet arbejder Bjarne Larsen også på et pilotprojekt, hvor målet er at etablere en

ethanol-fabrik. Og nu har KomTek også - nærmest i ubemærket - udviklet en ny flydende NPK-gødning på basis af 100 pct. genbrug.

- Når man benytter slam fra rensningsanlæg eller gylle som gødning, er sammensætningen af næringsstoffer ikke optimal, og derfor er der normalt behov for eftergødskning. Det problem har vi løst på en effektiv måde ved at blande mindre mængder biomasse fra rensningsanlæg med forskellige former for husdyrgødning. Metoden betyder, at det nu for første gang er muligt at sammensætte en fuldt dækkende NPK-gødning udelukkende

kende baseret på genbrug af naturlige gødningsstoffer, fastslår Bjarne Larsen.

Latin for landmænd

- Gevinsten for landmanden er, at det nu er muligt at få en fulddækkende, flydende gødning kørt på markerne og samtidig opnå en del af de økonomiske fordele, der ligger i at modtage slam fra by og industri, forklarer Bjarne Larsen og fortsætter:

- Metoden betyder, at det nu er muligt at sammensætte en flydende gødning tilpasset behovet på den enkelte bedrift. Dertil kommer, at vi tilbyder at nedfælde gødningen efter

de gældende miljøregler med en yderst skånsom, ny metode. Det betyder, at afgrøden ikke lider skade ved nedfældningen og at lugtgenerne bliver meget små.

Den nye naturlige gødning har fået navnet Stercus, som er det latinske ord for møg (skidt, mudder, snavs eller endda ekskrementer). Et typisk blandingsforhold for Stercus kan være 69 pct. svinegylle, 10 pct. kogylle, 13 pct. hønsemøg, 7 pct. biomasse fra renseanlæg og 1 pct. aske fra halm. NPK-værdien kan for eksempel være 8-2-5.

- Da der benyttes biomasse fra renseanlæg i Stercus-blandingerne, sker spredningen i henhold til de skærpede krav på området. KomTek Miljø sørger for, at alle miljøkrav overholdes og sørger også for den lovpligtige anmeldelse til kommunens miljøafdeling, understreger Bjarne Larsen.

En Stercus kan laves enten på basis af landmandens egen gylle (der opstilles "lugtfri" containere hos landmanden), hvor der samtidig evt. fraføres noget gylle for at skabe plads i »regnskabet«. Eller blandingen leveres komplet fra KomTek til bedrifter med ren plan-teavl.

En Stercus-blanding kan indeholde alle former for gylle, hønse og kyllingemøg, championkompost, aske fra halm samt biomasse fra danske renseanlæg. Tilsetningen af biomasse betyder, at der stilles skærpede krav til spredning, arealanvendelse og anmeldelse til kommunes miljøafdeling. Disse forhold giver intet ekstra arbejde for landman-

En Stercus-blanding skal altid nedfældes, hvilken gøres med et unikt nyt spredesystem bygget op om en bremse-skærnedfælder fra Harsø Maskiner A/S med blandt andet 3 stk. fordelere med hver sin floumål og præcis styring via GPS. Nedfældningsmaskineriet er todelt, så selve nedfælderens bliver stående på marken, når gylletanken på maskinen skal genfyldes. Herved u ndgås svineri på vejene

Stercus er navnet på en ny, flydende og naturlig gødning, som bygger på genanvendelse af næringsstofferne i organiske restprodukter fra land, by og industri. - Ved at blande flere forskellige restprodukter opnås et gødningsprodukt med mere optimale forhold mellem næringsstofferne end ved for eksempel anvendelse af en svinegylle. Stercus blandes individuelt efter behovet på den enkelte bedrift, forklarer Bjarne Larsen

den, da KomTek løser alle opgaverne.

Jord i hovedet

- Meget af det, vi har foretaget os her hos KomTek, har været op ad bakke. Nu ser vi, at det rykker på en helt anden måde. Interessen for at passe på miljøet er blevet langt større blandt borgerne, og det kan jo i sidste ende betyde, at der kommer politisk grobund for projekter, som tidligere nærmest pr. automatik fik den nedadvendte tommelfinger,

understreger Bjarne Larsen og fortsætter:

- Landbrugsjordens indhold af kulstof er generelt faldende. Specielt er et stort halmudtag årsag til denne tendens, og et forventet endnu større udtag af organisk materiale vil forstærke billedet (biomasseudtag til energiformål, afvandet gylle osv.).

Et fortsat fald i jordens indhold af kulstof vil på længere sigt medføre en forringelse af jordens frugtbarhed. Vi gør på flere felter en indsats for at

bringe balance i denne ubalance.

Har du jord i hovedet..? - Og kan du spille golf? Begge dele vil være en fordel, hvis du vil være vores nye salgschef! Sådan spurgte KomTek for 1-1/2 år siden i en annonce, da man søgte en ny medarbejder. I annoncens tekst stod der blandt andet: KomTek er en nyskabende virksomhed indenfor sit område. Vi er gode til at anskue mulighederne fra nogle skæve vinkler, hvilket har åbnet mange nye veje og mulig-

heder for os, og vi har investeret meget i både viden, udstyr og anlæg på vores område. KomTek Miljø A/S er en virksomhed med gode, jyske kvaliteter:

Ærlighed, kvalitet og knaldgode produkter (vi laver jordforbedringsmidler - bl.a. til golfbaner og kommuner), som kombineret med store visioner og stor gennemslagskraft gør os til en væsentlig spiller på det danske marked.

Vi lægger vægt på at være gode rådgivere og sparringspart-

ner for vore kunder og stiller derfor konstant høje og højere krav til os selv mht. miljøforbedringer, medarbejdertrivsel og produktkvalitet.

MILJØ MAGASINET genoptrykker ikke dele af annoncen her for at søge folk til KomTek. Men ganske enkelt fordi annoncens tekst så glimrende fortæller, hvad det er for værdier, KomTek står for. Drivkraften er Bjarne Larsen, der ikke har som mål at tjene (mange) penge, men som hele tiden tænker i nye baner. Han

er en ildsjæl, og han er en miljøforkæmper.

Han har bogstaveligt talt jord i hovedet, og det prædikat ved vi, han vil tage som en regulær hædersbetegnelse.

- Vi skal for enhver pris undgå, at det hele brændes af. Det er en megastor logistikopgave at være blevet gødningeleverandør, men vi medvirker på den måde til at forhindre, at værdifuldt slam går tabt.

Vi må væk fra den tvangstanke, at slam skal brændes, pointerer Bjarne Larsen.

PARTNERSKAB OG TILLID - BO JENSEN VANDBEHANDLING

Konstruktivt samarbejde

Godt miljø til alle

Optimering af slamafvanding

- Flokningsmidler
- Båndfiltre/separationsudstyr
- Systemfældningsmidler
- Doserings- og måleudstyr
- Cellulosefibre for bedre afvanding af slam
- Ultralydsbehandling

Optimering af rensningsprocesser

- Bekæmpelse af lugtgener
- Bekæmpelse af flydeslam
- UV-anlæg til behandling af udløbsvand
- Filtrering af rensset spildevand

Bo Jensen
Vandbehandling A/S

Bistrupvej 172. DK-3460 Birkerød
Tel.: +45 45 94 09 94
Fax: +45 45 94 09 95
e-mail: info@bjv.dk

Vi fjerner din forurening

...på stedet!

Cleanfield løser dit forureningsproblem, vi flytter det ikke. Biologiske metoder omdanner olieforureninger til vand, og mens det sker, kan du arbejde eller bo som du plejer. Kontakt os og få et Miljøcertifikat, så din ejendom kan udgå af myndighedernes kortlægning.

CLEANFIELD

E-mail: danmark@cleanfield.com
www.cleanfield.com

I GRUNDEN RENSER VI JORDEN